

SEMMELWEIS
EGYETEM

MENTÁLHIGIÉNÉ INTÉZET
EGÉSZSÉGÜGYI KÖZSZOLGÁLATI KAR

Roma értelmiségivé válás kapcsolathálózati jellemzői

Szabó Tünde & Dr. Pethesné Dávid Beáta

Görögkatolikus Cigány Szakkollégium
Miskolc
2014

szabo.tunde@public.semmelweis-univ.hu

Kapcsolathálózattól a mobilitásig

Kapcsolathálózat

- Kapcsolatainkon keresztül ágyazódunk a társadalomba
- Erőforrás
- Primer, szekunder, terciér hálózatok
- Lelki egészség, támasznyújtás

Mobilitás – Etnikai mobilitás

Kapcsolathálózati trendek változása Magyarországon a 1990 után

- (a) Nincs változás a kapcsolathálózatok szerkezetében
- (b) Network - modernizáció → a családi kapcsolatok mellett **a nem rokoni alapú kapcsolatok számának növekedése, kevésbé családcentrikus.** -
- (c) A társadalmi változások kedvezőtlenül hatnak a társas kapcsolatokra.

Bizalmas kapcsolatok jellemzői Magyarországon 1999-ben, 2004-ben és 2011-ben (%)

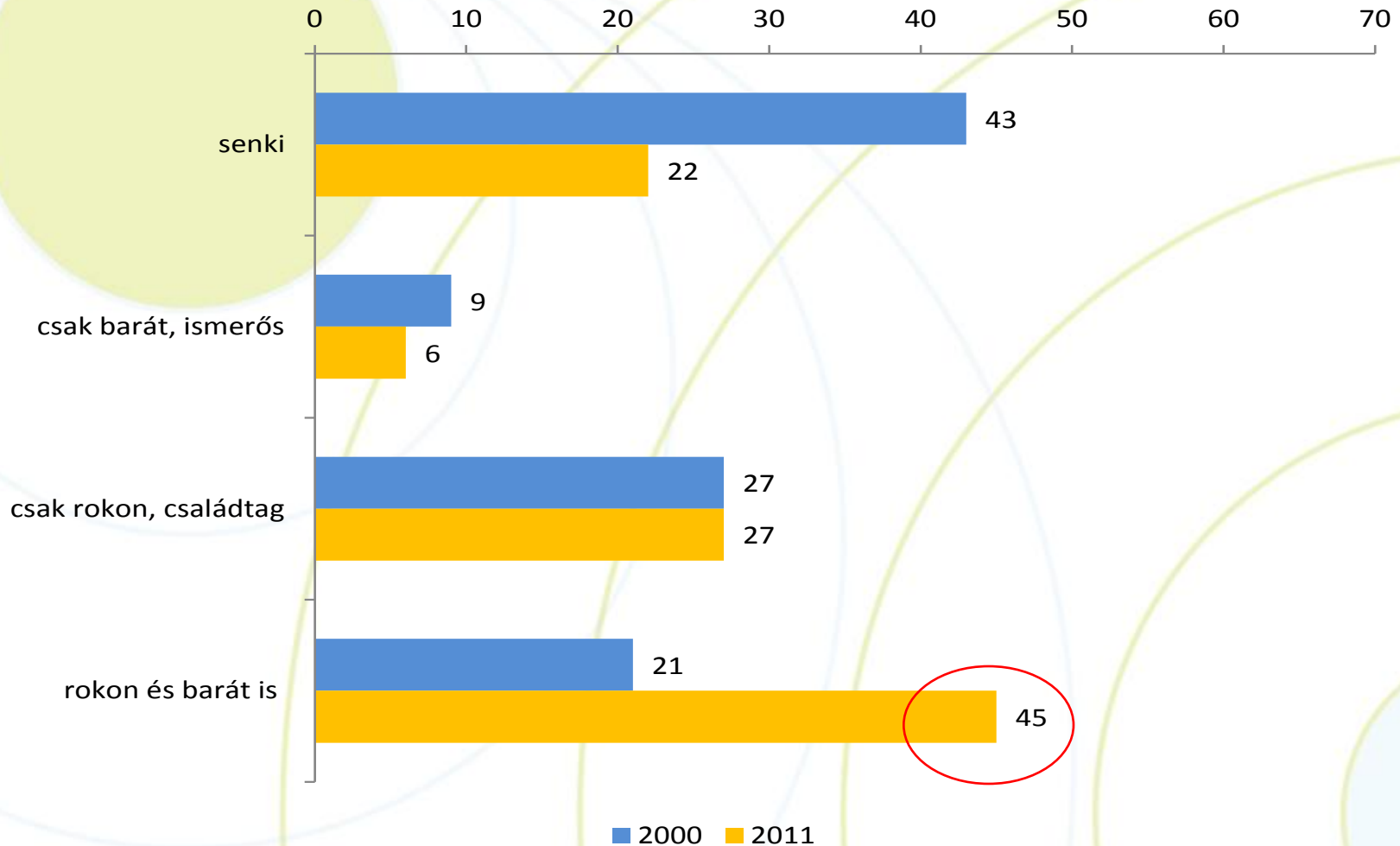
	Fontos beszélgetési hálózat								
	Teljes			rokon			nem rokon		
	1999	2004	2011	1999	2004	2011	1999	2004	2011
nincs bizalmas	9	2	2	14	11	24	80	66	46
1 bizalmas	46	34,5	35	50	43	42	14	21	24
2 v. több bizalmas	45	63,5	63	36	46	34	6	13	30
átlag	1,68	2,20	2,31	1,41	1,65	1,26	,27	0,54	1,04

2000 után bizalmasok száma nő, a nem rokoni kapcsolatok jelentősége nő – a rokonoké pedig csökken

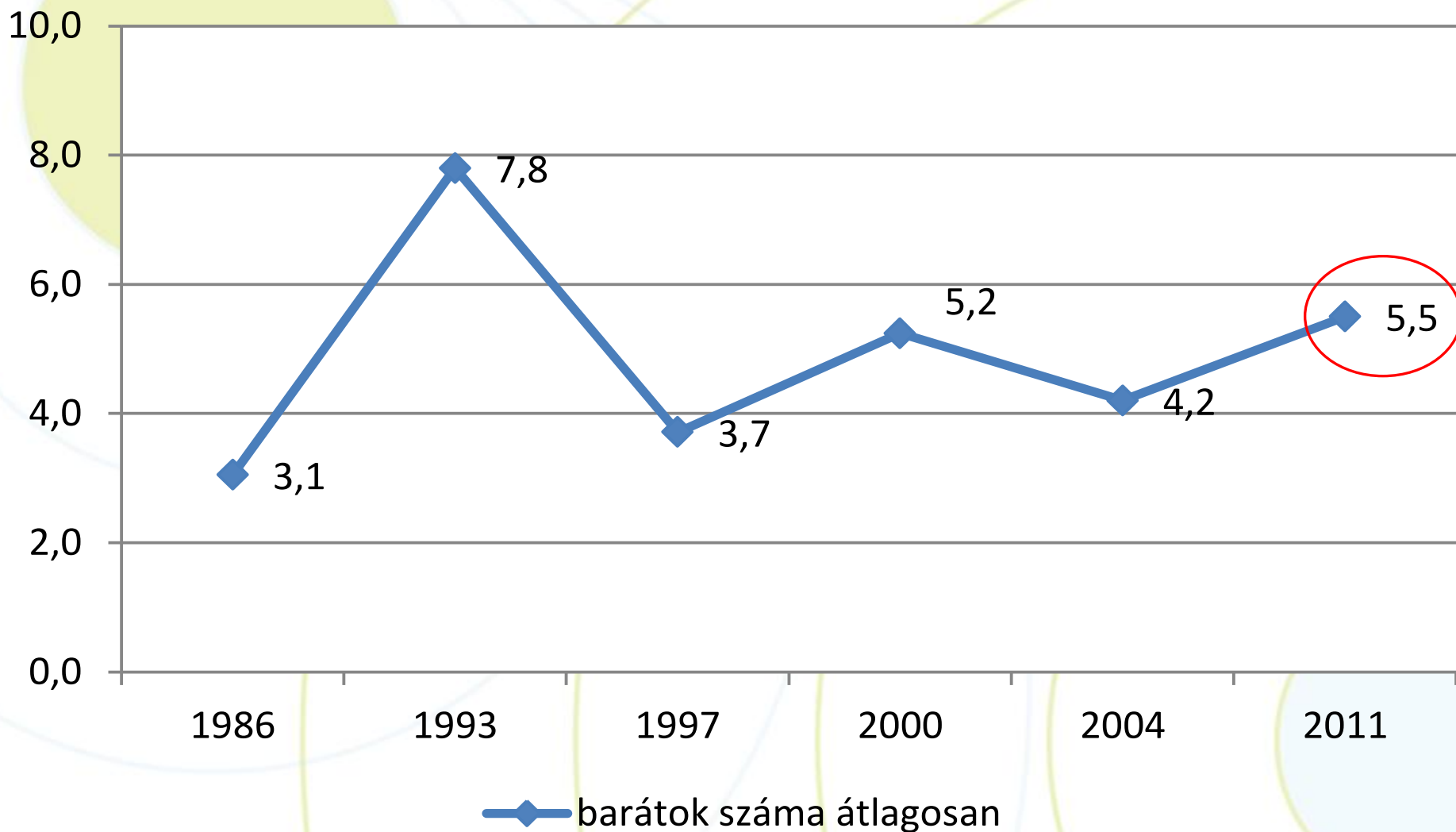
A kapcsolati tőke forrásai 2000-ben és 2011-ben, %

Használat -

Hivatali ügyintézés, iskoláztatás, munkahelykeresés, betegség esetében

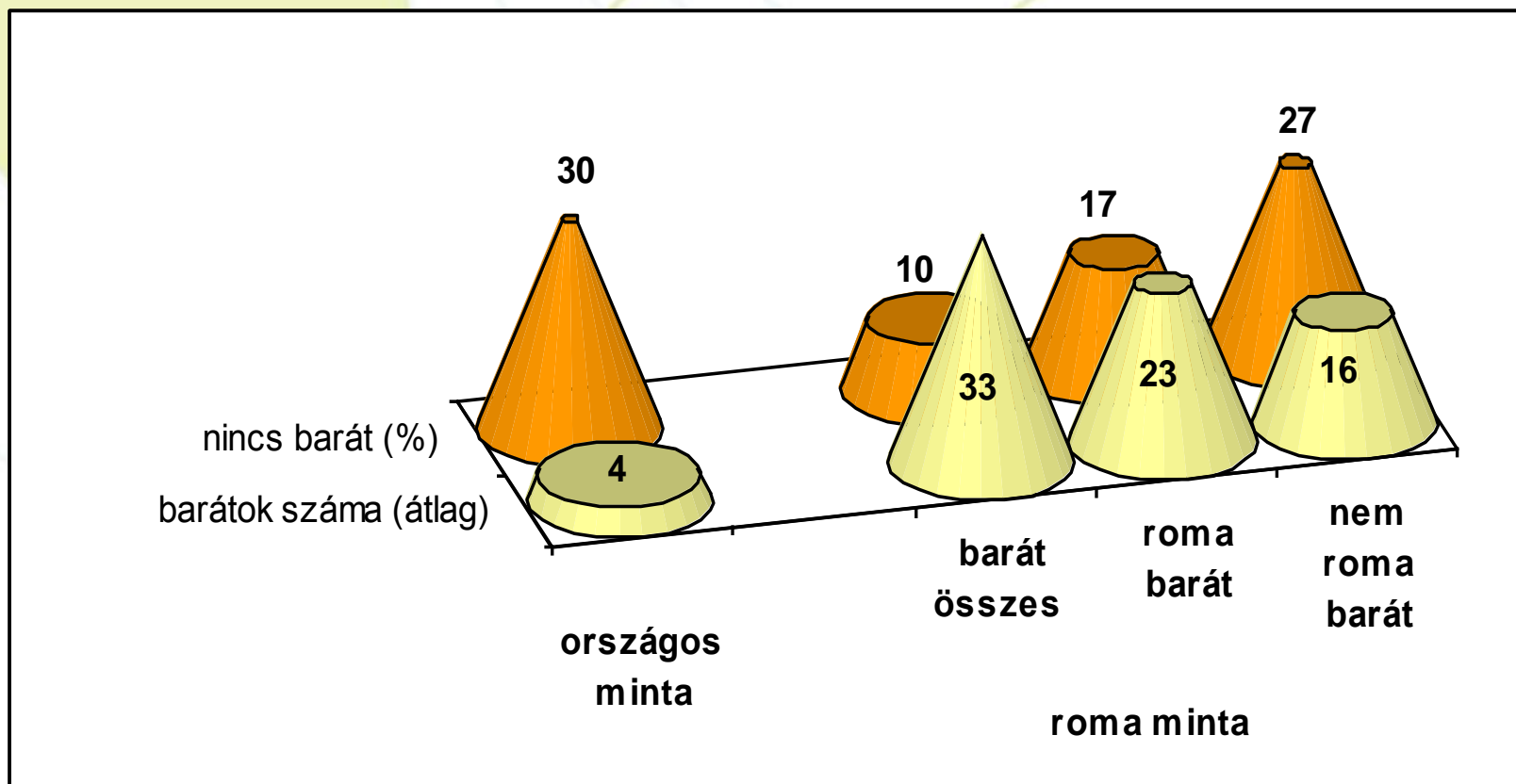

Baráti kapcsolatok jellemzői Magyarországon 1999-ben, 2004-ben és 2011-ben (%)

Kapcsolati tőkék-e a romák?

Baráti kapcsolatok száma

2004 Tárki reprezentatív 1000 fős országos, és 800 fős roma minta

Kapcsolati tőkék-e a romák?

A rokonokkal, ismerősökkel összejárók aránya százalékban, illetve az átlagosan említett személyek száma a két vizsgált mintában

	Teljes felnőtt népesség			Roma népesség		
	Átlagos említés	összejárók aránya, %	N	Átlagos említés	összejárók aránya, %	N
tágabb rokonságból	7,9	86	860	25	91	704
szomszédok közül	2	50	510	4,8	63	487
(volt) iskolatársak közül	1,5	33	339	1,4	21	160
korábbi munkatársak közül	1,1	30	303	2,2	25	194
jelenlegi munkatársak közül	1,3	32	328	2,1	23	175

2004 Tárki reprezentatív 1000 fős országos, és 800 fős roma minta

Kapcsolati tőke roma és nem roma felnőtt lakosság - Bizalom

5. táblázat. *Bizalmas kapcsolatok alakulása iskolai végzettség szerint (átlag, %)*

Iskolai végzettség ^a	Teljes felnőtt népesség				Roma népesség			
	Bizalmasok száma***		Rokoni kapcsolatok aránya***		Bizalmasok száma		Rokoni kapcsolatok aránya	
	átlag	N	%	N	átlag	N	%	N
Legfeljebb 8 osztály	2	320	83	313	2,1	610	85	595
Szaktunokásképző	2,1	309	81	302	2,3	136	81	136
Legalább középfokú	2,4	389	73,5	379	2,2	27	80	27
<i>Teljes minta</i>	2,2	1018	79	995	2,1	773	84	758

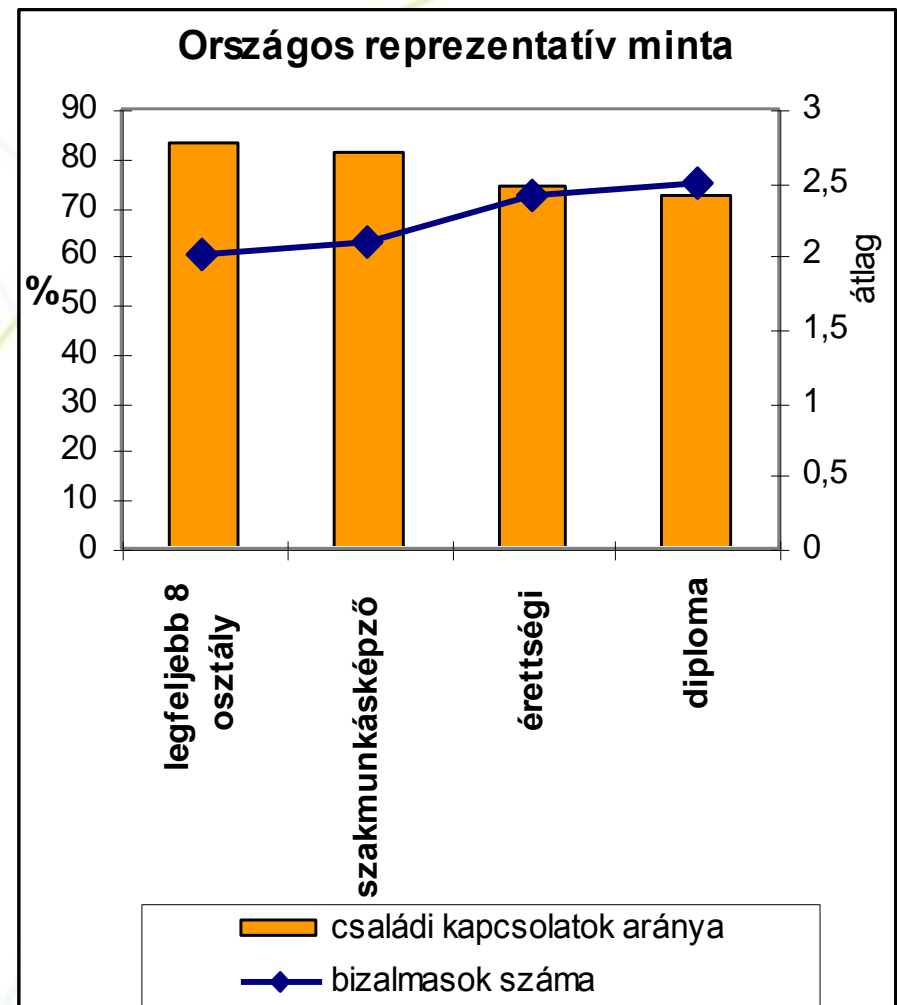
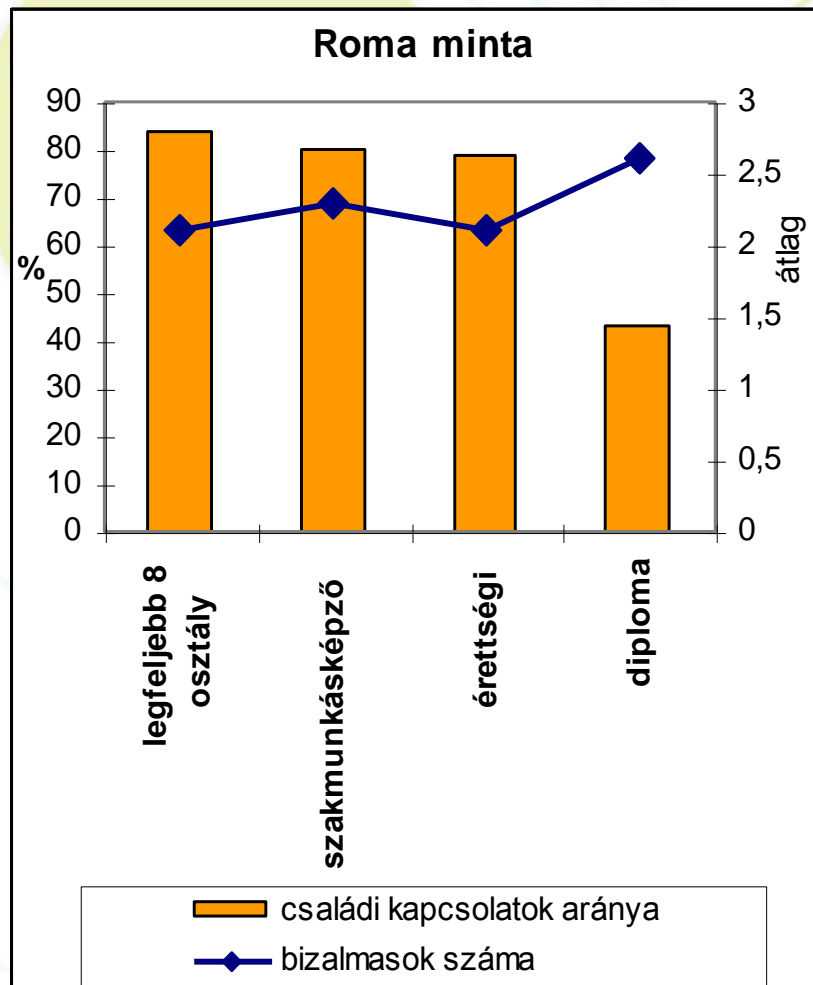
Megjegyzés: *0,05-es szinten, **0,01-es szinten, ***0,001-es szinten szignifikáns kapcsolat.

^a: A minták könnyebb összehasonlíthatósága érdekében az iskolai végzettség szerint három csoportot különböztettünk meg.

2004 Tárki reprezentatív 1000 fős országos, és 800 fős roma minta

Kapcsolati tőke roma és nem roma felnőtt lakosság – Bizalom, Családi kapcsolatok

1.ábra Bizalmas kapcsolatok alakulása iskolai végzettség szerint

2004 Tárki reprezentatív 1000 fős országos, és 800 fős roma minta

Vertilális mobilitással járó nehézségek

Értelmiség szerepe (vatesz, misszionárius, lelkiismeret)
Első generációs értelmiség

Cigány értelmiség mentális állapota 2004

- **N= 51** (29nő, 22ff), 21-50 év közöttiek
- 49% házaspár, 27% egyedülálló
- **66%** -nál enyhe depresszió, **8% közép súlyos**
- **29%**-nál kezelést igénylő **neurózis**
- **43%**-nál krónikus betegség, magas vérnyomás

Cigány értelmiség mentális állapota

- **Családi kapcsolatok intenzívek, de a rokoni háló gyengül** – 37% nem tart kapcsolatot a rokonaival
- **Társas támogatottság: 57%-nál megfelelő, 43%-nál hiányos – depressziós tünet és neurózis**
- **Elutasítás: 30%-uk a cigány környezet részéről, 40%-uk a többségi társadalom felől**
- **24%-uk csalódott, megbánta, hogy diplomát szerzett**

KRSZH alapító okirat

- Felelősségvállalás - „másokért élő” értelmiségek
- Családi kapcsolatok ápolása, gyökerek megtartása
A hallgatók ne szakadjanak el családjuktól, a cigány közösségtől
- Aktívan részt venni közösségük formálódásában
- Támogatást a pozitív önkép kialakításában, mely szükséges mind az egyén, mind a társadalom számára

SE-MI 2011-2016 utánkövetéses vizsgálat

- múlt, jelen, jövő
- network napló, életútinterjú, értékkérdőív

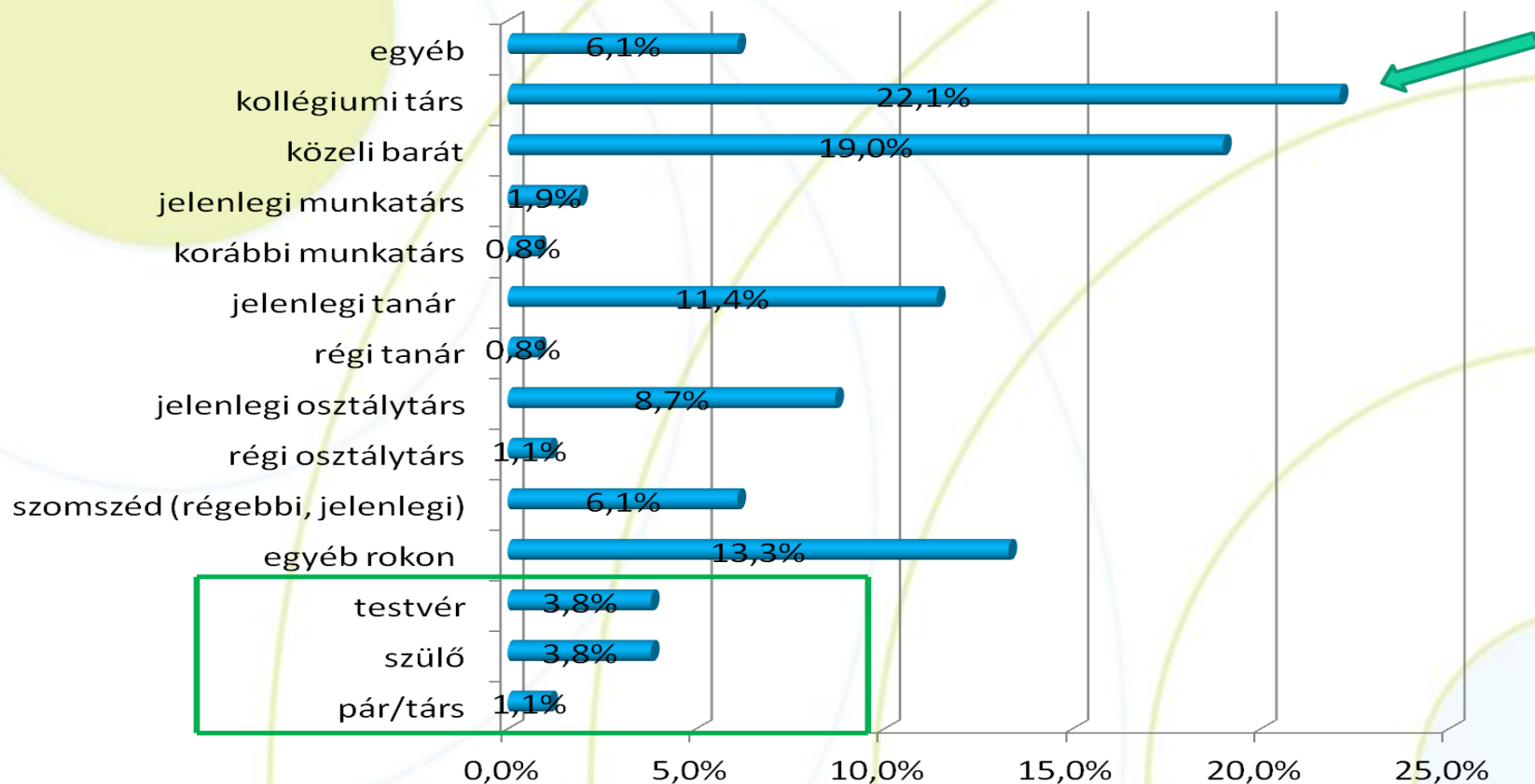
SE-MI 2011-2016 utánkövetéses vizsgálat

Network napló

- A személyes kapcsolathálózati struktúra változása
- Kollégium közösségi belső kapcsolati struktúra (központi személyek, véleményformálók, izoláltak)
- Kapcsolatok megerősítése, kapcsolatok fontossága

SE-MI 2011-2016 utánkövetéses vizsgálat – network napló

Kapcsolat természete (N=263)

Életútinterjú

- „...BARÁTAIM, VOLTAK ROMÁK IS VOLTAK MAGYAROK IS. „
- „AKARATERŐ KELL, MEG OLYAN CSALÁDI HÁTTÉR...”
- „... LÁTOK MAGAM ELŐTT CÉLOKAT, HOGY MIT KELL ELVÉGEZZEK.”
- „BÜSZKÉK RÁM”
- „NAGYOBB ELVÁRÁSOK VANNAK A CIGÁNYSÁGGAL KAPCSOLATBAN”

-
- Köszönöm a figyelmet!